

Баляда про сентиментального капітана, конкістадорів та прогрес

Віктор Гудим

...Отак говорив нам худий капітан,
Знавець і цінитель пригод Колумба:
- Життя це - мінливе... - І сам головою хитав,
Рукою опершись на клуба.
Барометр не падав, хоч був фордевінд.
Довкола вода хвилювалась брижами —
Спроквола вщухала, і слід,
Як борозни, танув за нами.
Корабель накрений, ніби титан,
Води надокучливий стримував хлюпіт.
І так говорив нам худий капітан,
Знавець і цінитель пригод Колумба:
- Незламна людина, дитя океану,
Що тільки і знав у нас - глум,
Про Індію мріє, а краю гуано
Дістався Колумб!.. —
І, витягши люльку, зіпершись на бильце,
Продовжував розповідь, повний відваги:
- Нечуваний злочин! Кортеса ватаги
Пливуть грабувати далеких тубільців.
Це ж вперше країна селітри й гуано
Всотала тубільської крові досхочу:
Жадоба до золота множила рани,
І європейці
Виймали
їм очі...

І кров капітану кипіла,
І він реготав дуже мило:
- Ха-ха! Я не можу... Європа,
Вона - плекаторка гуманних ідей —
Могла затопити кривавим потопом
Беззбройних, хоч диких людей!

А потім, із притиском дивним на "ес",

Він став вихваляти прогрес:
- Європа - країна прогресу,
Тепер не дозволить... О ні!
За спробу, здається мені,
Приборкать зуміє Кортеса.

Я сам за гуманні ідеї...
(Нехай проклене мене край!)
Трибуном знедолених стану,
як в Новій Гвінеї Міклухо-Маклай!

Так говорив він погрози.
Вже ближче порт. Туманіє Марокко,
А слово його пропікало, як лозунг.
І думали ми: знепритомніє - буде морока!
Приїхали в гавань і якір спустили —
На щоглах, як листя, скрутились вітрила.
Корабель, мов яструб, що крила одтято.
Засмаглі матроси ширяли по трапах,
І враз:
Загрімili по трапах гармати.
Мене дивувало —
Куди це потрапив?
І я запитав капітана. Примруживши око,
Нам сер капітан відповів баритоном:
- О, будьте спокійні! Гармати везуть до Марокко,
Приборкати тих, що ламають закони!